

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית דגן
המחלקה לפיקוח על מוצרים מן החי

ח' כסלו תשפ"א
24 נובמבר 2020

לכבוד
קבלנים מורשים לשיווק ביצים,
ומגדלי המטילות

שלום רב,

הנדון: איסור ניקוי ביצים

כפי שפורסם מספר פעמים בעבר, השירותים הווטרינריים אוסרים על ניקוי ביצים. למרות זאת, בחלק מהלולים עדיין נחשפת פעילות של ניקוי ביצים ואפילו שטיפתן, למרות הסיכון הבריאותי הנגרם מכך לציבור צרכני הביצים.

כדי לצמצם פעילות מסוכנת זו, ראו להלן ההיבט הבריאותי והבסיס החוקי לאיסור זה.

ההיבט הבריאותי:

1. ביצים מלוכלכות הן ביצים אסורות לשיווק היות והן נחשפו לרמת זיהום גבוהה יחסית לביצה שהוטלה ולא התלכלכה, זיהום שבסבירות גבוהה חדר אל תוך הביצה.
  2. שיוף הביצים או שטיפתן לא מוחקים את העבר הזיהומי של הביצים אלא רק מסתירים אותו ולכן הם אסורים. שטיפת הביצים עצמה יכולה להחדיר זיהום לתוך הביצים, בנוסף לזיהום שכבר חדר:
- שטיפה יכולה לגרום להחדרת חיידקים, מים מלוכלכים וחומרי ניקוי אל תוך הביצים.
  - הסיבה לאיסור שיוף או ניגוב הלכלוך - קליפת הביצים היא לא רק מחוספסת אלא גם מחוררת ולכלוך אליו נחשפת הביצה חודר גם לחרירים שבקליפה ולכן נשאר גם לאחר שיוף. השיוף גורם לכך שביצה מזוהמת עוברת את המיון בתחנת המיון כביצה רגילה ומשווקת לצרכן במקום להיות מועברת לתעשייה. בתעשיית הביצים מבוצע טיפול בחום בתנאים מבוקרים ובטיחותיים ולכן לשם מופנות ביצים בעלות סיכון מיקרוביאלי גבוה לבריאות הציבור.
  - שיוף יכול להחמיר את זיהום הביצה על ידי העברת זיהום מביצה אחת לשנייה וכן על ידי השארת חלקיקים של ספוג השיוף על גבי קליפת הביצה. להזכירכם, חלק מהביצים עוברות בישול בקליפתן עם מזונות אחרים.

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית דגן
המחלקה לפיקוח על מוצרים מן החי

הבסיס החוקי:

1. סעיף 27 לתקנות רישוי עסקים (תחנות מיון לביצי מאכל), תשנ"ה-1994 קובע כי:
"מיון הביצים ואחסנתם בתחנת המיון יהיה בהתאם להוראות סעיפים 14 א עד 16 לכללי תשכ"ח."
2. על בסיס תקנות רישוי העסקים קובע סעיף 14 ד(ב)(4) לכללי תשכ"ח (שהם תקנות המועצה לענף הלול (הסדרת ייצור, מיון ושיווק), תשכ"ח-1968) כדלקמן:
"ב) לא ישווק קבלן מורשה ביצת מאכל אשר לא מווינה בתחנת המיון, או שבמיון כאמור נתגלה בה אחד מאלה:
... (4) קליפתה מלוכלכת בלשלת או בדם, או מרוחה בחלבון או בחלמון";
3. כלומר, אסור שיווקה של ביצה שהתגלתה כמלוכלכת. ולעניין זה אין נפקות אם נוקתה לאחר מכן, במים או באמצעי אחר.
4. הבהרה מעין זו יצאה בעבר באגרת למגדלי המטילות.
5. בנוסף לאמור, שיווקה של ביצה שהתגלתה כמלוכלכת, עולה כדי מעשה העלול להפיץ מחלה, או הפצת מזון מפוגל, כאמור בסעיפים 218,219 לחוק העונשין:
"העושה בהתרשלות מעשה העלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות, דינו - מאסר שלוש שנים; עשה את המעשה במזיד, דינו - מאסר שבע שנים."
6. לאור האמור, בהתאם לסעיף 4 לתקנות רישוי העסקים- המנהל רשאי לבטל רישיון של תחנת מיון שלא תנהג על פי המפורט במכתב זה.
7. עבירה על האמור במכתב זה עלולה גם לעלות כדי עבירה על חיקוקי בריאות נוספים: רא - צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (איכות מזון), התשי"ח – 1958, סעיף 2.3, , וחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון) – 2015.

מפקחי השירותים הווטרינריים ויחידת הפיצו"ח חותרים ויחידתו להגיע לכל מי ששוטף או מנקה ביצים לצורך אכיפת איסור זה. נא שיתוף הפעולה שלכם לשמירה על בריאות הציבור.

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה, בית דגן
המחלקה לפיקוח על מוצרים מן החי

יוער כי, השירותים הווטרינריים פועלים להגדרת תנאים לשטיפת ביצים מבוקרת. אלו יהיו תנאים מוגדרים, אשר יהיו תחת בקרה עצמית ופיקוח וטרינרי צמוד והם יכללו בין היתר צינון הביצים לצורך שיווקן. מטרת התנאים שיוגדרו הנה מניעת הסיכונים שפורטו למעלה בסעיפים א' וב'. עד לפרסום תנאי שטיפת הביצים – חל איסור מוחלט לשטוף ביצים או לנקותן בכל דרך.

בברכה,

ד"ר סרחיו דולב

ר.ו. ראשי לפיקוח על מוצרים מן החי

העתק:

ד"ר תמיר גושן – מנהל השירותים הווטרינריים (בפועל)
ד"ר ריבה בן-עזרא – סגנית ר.ו. ראשי לפיקוח על מוצרים מן החי
ד"ר רם כץ – ר.ו. ראשי לבריאות העוף
ד"ר מיכל חנוביץ ציוני – ר.ו. מרחבית מרכז
רואי קליגר – מנהל יחידת הפיצו"ח, משרד החקלאות
עו"ד חגית איגרמן – ממונה (שירותים וטרינריים ורגולציה), מחלקה משפטית משרד
החקלאות לשכה משפטית, משרד החקלאות
עו"ד ברק שדיאור – לשכה משפטית, משרד החקלאות
שמואל לויט – מנכ"ל, המועצה לענף הלול
מרכזים ומדריכים בתחום המטילות – שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ), משרד החקלאות